

Az egyházi képviselő tanács köréből.

Januarius — martius.

1.) Az 1871-ik évi főtanács karácsonfalvi isk. tanító, Deák Izsákot, és h. ujfalvi isk. tanító, Imre Istvánt, tanítói hivatalukban való hűséges és sikeres eljárásokért, szegénységök tekintetbe vételével, felajánlotta volt vallás és közoktatási magy. kir. miniszter ő nagyméltóságának megjutalmazás végett. Mire ő nagyméltósága az elsőknek 60, az utolsónak 50 frt. segélyt kivételesen engedélyezni méltóztatott. Miről az illető isk. tanítók szokott úton értesítetttek.

2.) A könyvtár helyisége anynyira megtelvén, hogy abba a meglevő könyveket is lehetetlen elhelyezni, s miután könyvtárunk naponként örvendetesen gyarapodik, szükségessé vált gondoskodni egyfelől a könyvek elhelyezéséről, másfelől arról is, hogy a könyvtári helyiség úgy rendeztessék be, hogy hitfelekezetünk e kincse lehetőleg biztosítva legyen, s kezelése és használhatása könnyebbé és czélszerűbbé tétessék. Ezért az egyh. képv. tanács egy bizottságot nevezett ki a végre, hogy a körülményeket minden oldalról megfontolva, a jelenleg meglevő és még ezután is szerzendő könyvek czélszerű elhelyezése iránt adjon véleményes javaslatot.

3.) A mult évi főtanács a tordai középtanodának hagyományozott Jobbágy-féle jószágnek szétszórt falvakban fekvő apróbb részeit eladni, magát a főjószágtestet Szinden, s a szindi és tordai határokon fekvő szénafüveket továbbra is megtartani határozván, s mind az eladandók eladását, mind pedig a továbbra is megtartott rész ezutáni czélszerű és lehető jövedelmes kezelését az egyházi képv. tanácsra bizván, ez, a fenforgó jószág kezelésére, egyh. tanácsos Szigethi Sándor, tordai középtanodánk egyik felügyelő gondnoka Székely Miklós és tanár Nagy Lajos aai. személyökben három administratort választott, a kik a főtanácsi határozat értelmében nekik adott útastítás szerint, mind az eladandónak eladását, mind pedig a megtartott részek ezutáni kezelését és bérbeadását

elintézni megkezdették, s a kiknek eddig tett jelentéseik alapos reményt nyújtanak arra, hogy nem csak a jószágot terhelő tetemes adósság és annak hátralék-kamatái törleszthetőek lesznek, hanem maga a tordai középtanoda is az eddig tényleg kapott jövedelemnél többet fog kapni.

4.) A telekkönyvezés fontos voltára, s ebből folyólag birtokaik, jogaik és igényeik megóvására valamint 1868-ban és 1871-ben. úgy a jelen évben is, s így már háromszor lettek figyelmeztetve egyházaink az esperestségekhez intézett körlevél útján.

5.) Néhai Koncz János boldog emlékezetű aa. alapítványának egy bizonyos részét végrendeletileg a tanárok és kolozsvári papok özvegyei és árvái gyámolítására szolgáló tőkétül jelölvén meg, ezt az 1864-ik évi főtanács külön választotta és külön kezelését elrendelte. Azóta az egyes buzgó lütrokonoktól e célra hozott áldozatok, és az illető tanárok s papok fizetése által, a tőke 10,000 forintra növekedett. S így az idézett főtanács által megállított alapszabályok értelmében az özvegyek és árvák gyámolítása a jelen 1872-ik év első napjával megkezdődött. Bizonyára az özvegyeknek és árváknak sok keserű könyve töröltetett le, midőn a főtanács böles intézkedése következtében, a gyámolításnak és segélyezésnek jelen évben való megkezdését az egyházi képviselő tanács elrendelhetette.

A szabályzat értelmében eme nagy buzgalommal ápolt alapítványok áldását legelső alkalommal élvezik: néhai püspök Székely Sándor, igazgató tanárok Koronka József és Darkó Mihály özvegyei.

6.) A népiskolai közoktatás tárgyában hozott 1868-dik évi XXXVIII-ik törv. czikk 15-ik §. alapján vallás és közoktatási miniszter ő nagyméltósága 32 iskolánkhöz intézett első izbeni megintést, névszerint: 1. A S. Kőröspataki, 2. Árkosi, 3. Laborfalvi, 4. A Rákosi, 5. Hévízi, 6. Sz. Gericzei, 7. Cs. Sz. Mártoni, 8. Csokfalvi, 9. A. és F. Sz. Mihályfalvi, 10. Várfalvi, 11. Csegezi, 12. Almási, 13. Bölöni, 14. Bözödi, 15. Csehétfalvi, 16. Derzsi, 17. Gyepesi, 18. Kadácsi, 19. Karácsonfalvi, 20. Kedei, 21. Korondi, 22. Medeséri, 23. K. Solymosi, 24. Sz. Ábrahámi, 25. H. Sz. Mártoni, 26. Sz. Mihályfalvi, 27. Sz. Miklósi, 28. H. Sz. Páli, 29. Tarcsafalvi, 30. Ujszékeli, 31. F. Váralyai, 32. Vargyasi iskolákhoz. A megintés oka: hogy nevezett iskoláink az idézett törvényczikk kívánalmainak minden pontban nem felelnek meg. Különösen: a tanterem nagyobb részénél szűk, butorzata nem czélszerű. Tankönyvekkel a tanulók nincsenek kellőleg ellátva. Taneszközök nincsenek.

A tankötelesek nem járnak fel mind. A törvény által kiszabott tantárgyak nem taníttatnak mind. A szorgalmi idő nem tartatik meg pontosan. Faiskola nincs. Testgyakorló helyek, készletek nincsenek.

Az egyházi főtanács valamint mindig kötelességének érezte falusi felekezeti iskoláink javítására és tökéletesítésére munkálni, ugy az 1868 évi XXXVIII. t. cikk alkotása után törekvését arra irányozta, hogy falusi népiskoláink munkálkodásukban és hatásukban az idézett törvény kívánalmainak a lehetőleg megfeleljenek. Intézkedéseinek több felől tapasztalta örvendeztető sikerét, miként az a közelebbi főtanácsnak ez ügybeni tárgyalásából kitünik. Tagadhatatlan ugyan, hogy vannak még fogyatkozások irt iskoláink ügyében, s azok nem felelnek meg mindenben azon végecélnak, melyet a törvény kitűzött. Ezért az e. k. tanács ez első izbeni megintést nevezett iskoláink előljáróságainak tudomására juttatta, komolyan megrendelvén azoknak, hogy a jelzett hiányok pótlásáról multhatatlanul gondoskodjanak.

Egyszersmind felhívta a nevelésügyi bizottmányt, hogy megvizsgálva falusi népiskoláink tényleges viszonyait s azok állapotát, s azokat öszszevetvén a népnevelési országos törvény intézkedésével, tegyen a közelebről tartandó főtanács elébe leendő terjesztés végett véleményes jelentést arról, hogy mily intézkedések tétele volna szükséges hitfelekezeti népiskoláink érdekében.

7.) Vallásközönségünk pénztárnoki hivatala ürességbe jövéen, a pénztár kezelése ideiglenesen — addig, mig a főtanács a pénztárnoki hivatal betöltése ügyében érdemlegesen intézkedhetik — a Jakab Elek, Ferencz József és Pap Mózes aai. személyökben ki-nevezett egy bizottságra bízott. Ezek közül a pénzt kezelő és számadást vezető Jakab Elek levén.

8.) Kereszturi egyházkörnyékünk is dicséretes buzgalommal karolta fel a kebelében alapítandó gyámolda ügyét. S ez annál szebb reményekre jogosít, mert a gyámolda alapja már le is van téve az id. Pálfi Dénes aa. által, holdog emlékezetü neje emlékére vallásos kegyelettel tett 1000 frt. urbéri kötvénybeli alapítványnyal. A környéki közgyűlés a gyámolda alapszabályait megállította, s helybenhagyás és megerősítés végett felterjesztette, s jelenleg az egyházi képviselő tanács által egy bizottságnak vannak átadva megvizsgálás és véleményadás végett.

9.) Néhai N. Ajtai Kovács István boldog emlékezetű aa. mintegy 3000 darabra menő igen becses könyv- és kézirat-gyűjteményét kolozsvári főtanodánk könyvtárának hagyományozván végrendeletileg, az egyházi képviselő tanács czélszerűnek látta e felett a becses gyűjteményt haladéktalanul átvenni, s ennek következtébeu oly intézkedéseket tett, hogy a gyűjteménynek N. Ajtán való átvétele s onnan Kolozsvárra szállíttatása már meg is történt.

10.) A néhai b. e. Lőrinczi Mihály aa. hagyatékának átruházása a városi volt törvényszék lassúsága miatt még mind ez ideig nem történt meg. Azonban a hagyaték ügye az újon kinevezett kir. törvényszék eleibe kerülén, alapos remény van, hogy az átruházás néhány nap alatt teljesen be lesz fejezve. A hagyaték tisztázására végrendeleti végrehajtó Gyergyai Ferencz és kolozsvári ekkleziánk biztosa Magyar Mihály aai. mellé az egyh. képv. tanács vallás-közönségünk részéről — néhai Mikó Lőrincz helyett — kinevezte biztosnak Fekete Pált. A biztosok buzgalma és pontosságára, s az egyh. képviselő tanácshoz tett jelentés tételeik kezességét nyujtanak, hogy a rövid időn megtörténendő átruházás befejezésével vallasközönségünk és kolozsvári ekkleziánk — az őket a végrendelet szerint egyenlő mértékben illető hagyatékknak nem csak élvezetébe lépnek, hanem a hagyaték is mentől előbb tisztázva lesz.

Pap M ó z e s.